

PART THREE

**In Memoriam GHEORGHE BUZATU
(6 iunie 1939 - 20 mai 2013)**

.....

COMUNICATUL ACADEMIEI OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN ROMÂNIA

În ziua de 20 mai 2013 a încetat din viață prof. univ. dr. Gheorghe Buzatu, membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România.

Gheorghe Buzatu a fost unul dintre cei mai importanți istorici români, ale cărui contribuții științifice au vizat o arie problematică foarte largă: istoria petrolului, primul și mai ales al Doilea Război Mondial, activitatea unor personalități precum Mihail Eminescu, Nicolae Iorga, Nicolae Titulescu.

Nu a evitat subiecte controversate, precum participarea României la războiul pentru recuperarea Basarabiei și nordului Bucovinei, rolul mareșalului Antonescu dar și a lui Nicolae Ceaușescu sau a lui I.V. Stalin.

Gheorghe Buzatu oferind una din cărțile sale președintelui Academiei Oamenilor de Știință din România, prof. univ. dr. Vasile Căndea

În calitate de secretar științific al institutului “A. D. Xenopol” și apoi de director al Centrului de Istorie și Civilizație Europeană din cadrul Academiei Române, filiala Iași, de profesor universitar și de conducător de doctorat, Gheorghe Buzatu a adus o contribuție majoră la promovarea istoriei autentice, întemeiată pe documente din arhivele românești și străine și susținerea cu curaj a unor noi interpretări, chiar dacă acestea nu se înscriau pe linia unor « directive politice » mai vechi sau mai noi.

A desfășurat o bogată activitate în cadrul Academiei Oamenilor de Știință din România, mărturie fiind studiile publicate în revista « Annals » a Secției de Științe Istorice și Arheologie, precum și participările sale pline de substanță la simpozioanele și congresele științifice ale AOȘR.

Prin fulgerătoarea moarte a dlui Gh. Buzatu, știința istorică românească pierde una dintre cele mai ilustre personalități, iar AOȘR un membru valoros și extrem de activ.

Președintele Academiei Oamenilor de Știință din România,
Gen. (r) prof. univ. dr. Vasile Căndea

CURRICULUM VITAE GHEORGHE BUZATU

**istoric, membru titular AOSR,
6 iunie 1939 - 20 mai 2013**

Cercetător științific principal I, Academia Română - filiala Iași; profesor universitar, Universitatea *Ovidius* din Constanța, conducător de doctorat.

Specializare: Istoria modernă și contemporană universală și națională.

Domenii de interes: Istoria celui de al Doilea Război Mondial; istoria relațiilor internaționale; istorie militară; istoria petrolului românesc.

Studii: Facultatea de Filologie-Istorie, secția Istorie, Universitatea *Al. I. Cuza* Iași (1961). Doctor în Istorie, specialitatea istorie contemporană, la aceeași facultate, cu teza *România și trusturile petroliere internaționale până la 1929* (1971).

Activitatea profesională: cercetător științific la Institutul de Istorie și Arheologie *A. D. Xenopol* al Filialei Iași a Academiei Române (1961-1992); cercetător științific principal I la Centrul de Istorie și Civilizație Europeană al Filialei din Iași a Academiei Române (1992-1997); secretar științific al Institutului *A. D. Xenopol* din Iași (1975-1990); cercetător științific principal I (din 1992) la Centrul de Istorie și Civilizație Europeană, al cărui fondator, director și colaborator în stagiul a fost și a rămas. Fondator și redactor-șef al revistei academice *Europa XXI* (din 1992). Profesor universitar de Istorie contemporană și Relații internaționale la Universitatea din Craiova (1997-2008); profesor asociat la Universitatea *Ovidius* din Constanța (din 2007). *Doctor honoris causa* al Universității *Ovidius* din Constanța (2007).

Conducător științific al unui număr de 45 teze de doctorat (în majoritate tipărite). Membru în Colegiul de redacție al revistelor: *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie A. D. Xenopol din Iași, Moldova, Dosarele Istoriei, Historia, Document, Analele Totalitarismului, Saeculum, Valachian Journal, Analele Universității din Craiova, seria Istorie*. Senator, vicepreședinte al Senatului României (2000-2004).

Activitatea științifică: 55 cărți publicate sub nume propriu; 72 volume coordonate sau în colaborare; autor a peste 500 de studii și micromonografii, articole, eseuri, prefețe, note ș.a. Coordonează de mai mulți ani prestigioasa colecție *Românii în istoria universală*. A colaborat la realizarea volumelor VIII și IX din *Tratatul de Istorie a României* (2003, 2008).

Publicații: *Războiul Marilor spioni*, vol. I-II, Ed. Junimea, Iași, 1985-1990; *Din istoria secretă a celui de-al doilea război mondial*, vol. I-II, Ed. Enciclopedică, București, 1988-1995; *România și războiul mondial din 1939-1945*, Ed. Majadahonda, București, 1995; *Radiografia dreptei românești. 1927-1941*, Ed. FFPress, 1996; *O istorie a petrolului românesc*, Ed. Enciclopedică, București, 1998; *Istoria Românilor în secolul XX. 1918-1948*, Ed. Paideia, București, 1999; *România și Marile Puteri (1939-1947)*, Ed. Enciclopedică, București, 2003; *Eminescu: Sens, timp și devenire istorică*, vol. I-II, Ed. Universității, Iași, 1988-1990; *Mareșalul Antonescu în fața istoriei*, vol. I-II, Ed. B.A.I., Iași, 1990; *România și Primul Război Mondial*, Ed. Empro, Focșani, 1998; *Discursuri și dezbateri parlamentare. 1864-2004*, Ed. Mica Valahie, București, 2004; *Arhive secrete, secretele arhivelor*, vol. I-II, Ed. Mica Valahie, București, 2005; *Istoria Senatului României*, Ed. Monitorul Oficial, București, 2004; *A History of Romanian Oil*, vol. I-II, Ed. Mica Valahie, București, 2004-2006; *Antonescu, Hitler, Stalin*, vol. I, Ed. Mileniul III, Ploiești, 2005; vol. II, Pitești, 2007; vol. III, Ed. Casa Editorială Demiurg, Iași, 2008; *Europa în balanța forțelor. 1919-1939*, Ed. Mica Valahie, București, 2007; *România sub Imperiul Haosului. 1939-1945*, Ed. RAO, București, 2007; *Pace și război. Jurnalul Mareșalului I. Antonescu, I, 1940-1941*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2008. *Românii în ecuația războiului și păcii (1939-1947)*, Ed. Moldova, Iași, 2009, *Istoria să judece*, Iași, Ed. Tipo Moldova, 2013

Premii: Premiul Academiei Române pentru vol. *România și trusturile petroliere internaționale până la 1929, Iași*, (1981); premiul Academiei Române pentru vol. *Aspecte ale luptei pentru unitate națională. Iași 1600-1859-1918*, Iași, (coordonare și colaborare) (1983); Premiul de excelență al UNESCO (1997).

Afilieri: Vicepreședinte al Comitetului român pentru istoria celui de-al doilea război mondial (București, din 1995). Membru al Comisiei internaționale pentru studiul istoriei relațiilor internaționale (Italia), al Comisiei pentru istoria celui de al Doilea Război Mondial, al Comitetului științific de organizare a Colocviilor de istorie anglo-române (1979 și 1983) și a celui de-Al X-lea Congres Mondial de Istorie, București (1980), al Clubului Istoriceilor *N. Iorga*, al Comisiei Române de Istorie

Militară, al Asociației Americane de Istorie (1996-1990). Din 2005, Research Fellow al *American Biographical Institute*.

Referințe selective: *Omagiu istoricului Gh. Buzatu*, coordonator dr. Horia Dumitrescu, Focșani, 1999; *2000 Outstanding Scholars of the 20th Century – 2000*, Cambridge, 2000; *The International Who's Who*, London, Europa Publication; Șerban N. Ionescu, *Dicționarul panoramic al personalităților din România. Secolul XX*, București, 2006; *Enciclopedia personalităților din România*, edițiile I-II, Alpenstrasse/Schweiz, Hübners Who is Who, 2007;

Raport de activitate - 2012

Cărți de autor

Gh. Buzatu, *Mareșalul Ion Antonescu – Forța destinului. O biografie*, Iași, Tipo Moldova, 2012, 832 p. (Seria „Opera Omnia”).

Ediții

N. Iorga, *Basarabia – legitimitatea dreptului istoric*, selecție și studiu introductiv Gh. Buzatu, Iași, Tipo Moldova, 2012, 406 p.

Ion Antonescu, *Pace și război (1940-1944). Jurnalul Mareșalului ...*, vol. IV, 1940-1944, studiu introductiv Gh. Buzatu, Iași, Tipo Moldova, 2012, 540 p.

Victor Roncea, Gh. Buzatu, eds., *Documente din Arhiva Corneliu Zelea Codreanu*, studii introductive, 27 volume, Iași, Tipo Moldova, 2012.

D. Ciurea, *Românii în istoria universală, II, Moldova sub domnia lui M. Sturza, 1834-1849*, ediție anastatică, îngrijitori Stela Cheptea și Gh. Buzatu, Argument Al. Zub, Iași, Tipo Moldova, 2012, 270 p.

Faust Brădescu, *Studii de istorie legionară Tragedia de la 23 august 1944*, ediție anastatică, studiu introductiv Gh. Buzatu, Iași, Tipo Moldova, 2012, 661 p.

Gheorghe Buzatu vorbind la Simpozionul organizat la Focșani de secția de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Oamenilor de Știință din România și Muzeul Vrancei

Colecția „Românii în istoria universală”

În cursul anului 2012 s-a continuat editarea Colecției *Românii în istoria universală* (coord. Gh. Buzatu), fondată în anul 1986, reunind 415 volume (sinteze, monografii, studii și colecții de documente privind istoria națională sau universală, lucrări originale sau ediții anastatice). Reținem dintre titlurile apărute în 2012:

- Maria, Regina României, *Povestea vieții mele*, 3 vols., ed. orig. 1934, ediție îngrijită de Gh. Buzatu, Iași, Tipo Moldova, 2012.

- Corneliu Zelea Codreanu, *Scrieri. Documente. Însemnări*, ediție îngrijită de Corneliu Ciucanu, Iași, Tipo Moldova, 2012, 746 p.

- Traian Brăileanu, *Scrieri*, I-V, ediție și studiu introductiv de Corneliu Ciucanu, Iași, Tipo Moldova, 2012.

- Ioan Bianu, Nerva Hodoș, Dan Simonescu, *Bibliografia românească veche. 1508-1830*, I-IV, ediția a II-a, Iași, Tipo Moldova, 2012 (ed. orig. - București, I. V. Socec, 1908-1944).

- Sextil Pușcariu, *Opere*, 6 vols., ediție anastatică, studiu introductiv Gh. Buzatu, Iași, Tipo Moldova, 2012.

Unele dintre cărțile apărute sub egida Editurii Tipo Moldova în cadrul Colecției *Românii în istoria universală* aparțin unora dintre membrii sau colaboratorii **AOȘR** – profesorii Constantin Bușe, Sorin Liviu Damean, Corneliu M. Lungu, Stoica Lascu, Horia Dumitrescu, Petre Țurlea, Valentin Ciorbea, Jipa Rotaru, Ioan Scurtu.

Gheorghe Buzatu (în picioare) alături de Ioan Scurtu, Vasile Câdea, Constantin Bușe și Horia Dumitrescu

Studii și articole

Gh. Buzatu, *Basarabia și iar Basarabia (1812-2012)*, în „Revista Româno-Americană”, seria a II-a, nos. XXII-XXIII, Ianuarie 2012, pp. 22-38.

Gh. Buzatu, Marusia Cîrstea, *Rusia și America (1917-1939)*, în idem, pp. 41-96.

Gh. Buzatu, *22 iunie 1941 în constelația zilelor astrale ale istoriei naționale*, în vol. *Retrăiri istorice în veacul XXI*, coordonator Jipa Rotaru, Slobozia, Editura Anca, 2012, pp. 13-21.

Comunicări științifice

- Gh. Buzatu, *Bicentenarul raptului Basarabiei: Nicolae Iorga – Un studiu de caz*, Simpozionul internațional organizat de Academia de Științe a Moldovei și Academia Română, la Chișinău și Iași (14 și, respectiv, 16 mai 2012) pe tema *1812-2012 – Raptul Basarabiei*.

- Gh. Buzatu, *Mișcarea Legionară – Origini, atitudini, semnificații*, Iași, Centrul de Istorie și Civilizație Europeană, 24 iunie 2012.

- Gh. Buzatu, *România și Serviciile Secrete ale Marilor Puteri la confluența secolelor XX-XXI. Aspecte istoriografice*, Filiala Iași a Academiei Române, 19 octombrie 2012.

Colegii de redacție

„Annals of the Academy of Romanian Scientists”, București

„Europa XXI” sub egida Centrului de Istorie și Civilizație Europeană a Filialei Iași a Academiei Române

„Vitrării – Lumini și umbre” sub egida ACMRR, București

„Pro-Saeculum. Revistă de cultură, literatură și artă”, Focșani

„Document. Buletinul Arhivelor Militare Române”, București

„Orizont XXI, Revista Asociației Culturale V. F. Dobrinescu”, Pitești

„Dacoromania” sub egida Fundației „Alba Iulia 1918 – Pentru Unitatea și Integritatea României”

„Revista Română de Studii Euroasiatice” sub egida Universității „Ovidius” din Constanța

„Orizonturi Istoriografice” sub egida Universității „Ovidius” din Constanța.

Consilii științifice

- Centrul de Istorie și Civilizație Europeană din cadrul Filialei Iași a Academiei Române.

Conducere doctorat

În cadrul Școlii Doctorale a Facultății de Istorie și Științe Politice (Universitatea „Ovidiu” din Constanța) s-au susținut în 2012 două lucrări privind *Relațiile româno-germane, 1940-1944 și Planul Marshall*.

Emisiuni radio, TV, articole de presă

- 32 de studii și articole privind îndeosebi România în 1939-1945 și personalitatea Mareșalului Ion Antonescu apărute în publicații on-line, mai ales în „Ziarști Online” (București) și „Art-Emis” (Râmnicu Vâlcea)

GHEORGHE BUZATU - AȘA CUM L-AM CUNOSCUȚ

Ioan Scurtu

Pe Gheorghe Buzatu l-am cunoscut în anul 1960, cu prilejul participării mele în delegația studenților bucureșteni la festivitățile prilejuite de centenarul Universității “Alexandru Ioan Cuza”. Atunci am fost însoțiți de câțiva colegi ieșeni, între care Gheorghe Buzatu. Am discutat multe și de toate, mai ales că amândoi ne propusesem să ne specializăm în istoria contemporană a României. La plecare, de la fereastra vagonului, i-am spus: “Pe cărările vieții ne vom mai întâlni”, iar Gheorghe Buzatu a întărit vorbele mele cu un salut ostășesc.

Nu știam atunci că aceste cuvinte aveau să devină realitate. Dar este cert că pe “cărările vieții” ne-am întâlnit de sute și sute de ori. Când dânsul venea în București mă vizita la Facultatea de Istorie sau la mine acasă. La rândul meu, când ajungeam la Iași, mergeam la Institutul de Istorie și Arheologie “A.D.Xenopol”, unde Gh. Buzatu era secretar științific. Mai întâi mă conducea la directorul Mircea Petrescu-Dâmbovița, reputatul arheolog, care voia să știe “ce noutăți mai sunt în București”. Apoi în biroul său, la o cafea făcută de Valeriu Florin Dobrinescu, discutam probleme de istorie contemporană. Eu mă specializam în problematica vieții politice, iar Buzatu și Dobrinescu în relațiile internaționale. Eram preocupați mai ales de evoluția raporturilor dintre marile puteri și implicațiile asupra României. Doream să “spargem” tiparele impuse “frontului istoriografic” de rigorile ideologice ale timpului, apelând la documentele de arhivă.

Și am reușit. Eu mi-am susținut doctoratul cu lucrarea *Întemeierea și activitatea Partidului Tărănesc (1918-1926)*, iar Gheorghe Buzatu cu *România și trusturile petrolifere internaționale până în 1929*, pe care amândoi le-am publicat înainte de 1989.

Am dat curs solicitărilor sale de a colabora la “Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie <A.D. Xenopol>” și de a participa la unele sesiuni științifice organizate de Filiala Iași a Academiei, după cum și dânsul a fost prezent la acțiuni desfășurate în București.

Inițiativa colaborării noastre științifice i-a aparținut. Avea o puternică forță de convingere și nu putea fi refuzat. Astfel am devenit coautor la volumele *Nicolae Titulescu și strategia păcii, Actul de la 23 August 1944 în context internațional, Români în istoria universală*, coordonate de Gheorghe Buzatu.

Gheorghe Buzatu și Ioan Scurtu

Având posibilitatea de a studia în arhive din alte state, în primul rând din SUA, Gheorghe Buzatu a adunat o zestre documentară considerabilă pe care a început să o valorifice. Menționez, cu titlu de exemplu, că este istoricul român care a publicat toate variantele stenogramelor de la întâlnirile Stalin-Churchill-Roosevelt din 1943-1945, iar cartea sa *Din istoria secretă a celui de-al Doilea Război Mondial*, publicată în 1988, s-a vândut 200 000 de exemplare.

Momentul Decembrie 1989 l-a găsit pe Gheorghe Buzatu în plină forță creatoare. În mod firesc, ar fi trebuit să fie susținut de cei pe care i-a ajutat, le-a publicat studiile, le-a luat apărarea ori de câte ori împrejurările o cereau. Dar la români “recunoștința este floare rară”, iar Buzatu a devenit ținta atacurilor publice din partea unor colegi, deveniți peste noapte anticomuniști și monarhiști.

În acest context, Gheorghe Buzatu a decis să părăsească Institutul pe care la slujit timp de trei decenii. Cu sprijinul lui Cristofor Simionescu, președintele Filialei Iași a Academiei Române, a înființat în 1992 Centrul de Istorie și Civilizație Europeană, al cărui director a devenit.

Buzatu a fost însoțit de câțiva colaboratori de marcă, între care Valeriu Florin Dobrinescu și Stela Cheptea, iar noua instituție s-a impus rapid în viața științifică a României.

Deși era un reputat specialist în istoria contemporană, Gheorghe Buzatu nu și-a găsit un loc la nici o Universitate din Iași. Decis să-și construiască o carieră didactică, a “peregrinat” la Sibiu și Alba Iulia, reușind apoi să se titularizeze la Universitatea din Craiova. Am satisfacția de a fi făcut parte din comisiile care au decis ca Gheorghe Buzatu să ocupe, prin concurs, postul de cercetător științific gradul I și cel de profesor universitar, precum și de a i se acorda titlul de conducător de doctorat. A fost pensionat, fără știrea sa de Universitatea din Craiova, care a revenit apoi asupra deciziei. Gh. Buzatu a preferat să-și dea demisia și s-a transferat la

Universitatea “Ovidius” din Constanța, continuându-și activitatea în cadrul Școlii Doctorale.

Înzestrat cu o mare putere de muncă, dar și cu o voință de fier, Gheorghe Buzatu a abordat o tematică tot mai complexă și dificilă: extrema dreaptă și activitatea lui Corneliu Zelea Codreanu, România și cel De-al Doilea Război Mondial, rolul mareșalului Antonescu, instaurarea comunismului în România etc. etc.

Pentru impostori și politrucii, Buzatu nu a fost un istoric comod, mai ales că el apela de fiecare dată la documente de arhivă. Neputând să-l combată cu argumente științifice, respectivii au recurs la practicile lui Mihail Roller din anii stalinismului, urmărind să impună o “linie oficială” în abordarea problemelor de istorie.

Gheorghe Buzatu nu a fost primit în Academia Română, deși opera sa o depășea cu mult pe cea a oricărui membru al Secției de Științe Istorice și Arheologie. A obiectat un fost membru al CC al PCR, care-l elogiase pe Nicolae Ceaușescu, inclusiv de la tribuna Congresului al XIV-lea al PCR. Drept “recompensă”, din membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, respectivul a devenit membru titular al Academiei Române.

O oarecare compensație a venit prin alegerea lui Gheorghe Buzatu, la propunerea mea, în calitate de membru al Academiei Oamenilor de Știință din România. Potrivit legii din ianuarie 2007, AOȘR este “for național de consacrare științifică”, reunind “personalități științifice reprezentative” din țară și din străinătate. Iar Gheorghe Buzatu era o asemenea personalitate.

Am primit cu bucurie propunerea sa de a elabora împreună o lucrare amplă privind istoria contemporană a României, întemeiată pe documente, pentru a oferi profesorilor și tuturor celor interesați o imagine corectă asupra acestei etape din evoluția țării noastre. În 1999 a văzut lumina tiparului, la Editura Paideia, volumul *Istoria Românilor în secolul XX (1918-1948)*, 685 pagini, autori Ioan Scurtu și Gheorghe Buzatu.

La rândul meu, am obținut colaborarea lui Gheorghe Buzatu la volumul VIII al tratatului *Istoria Românilor. România întregită (1918-1940)*, pe care l-am coordonat (2003, 856 p.).

Am colaborat cu multă plăcere la volumele omagiale dedicate istoricului Gheorghe Buzatu, și am fost onorat, la rândul meu, de contribuțiile sale la *Omagiu istoricului Ioan Scurtu* (2000, 822 p.) și mai ales la *1940. Iluzii, teamă, trădare și terorism internațional. Omagiu profesorului Ioan Scurtu* (2 vol. 534 p.+ 597 p.), lucrare pe care a inițiat-o și coordonat-o, împreună cu Marusia Cîrstea, Horia Dumitrescu și Cristina Păiușan-Nuică.

Una dintre cele mai impresionante realizări ale istoricului Gheorghe Buzatu este editarea operelor unor mari înaintași, precum și ale multor contemporani, reprezentând principalele domenii ale creației intelectuale. A avut șansa de a găsi un colaborator pe măsură - Aurel Ștefanachi, directorul Editurii Tipo Moldova. În ultimul deceniu au fost publicate ediții anastatice din operele lui Mihai Eminescu, Titu

Maiorescu, Andrei Șaguna, Dimitrie Cantemir, Vasile Pârvan, N.Iorga, Virgil Madgearu, Vintilă Brătianu etc. La Tipo Moldova au fost republicate cărțile lui Gheorghe Buzatu, dar și ale unor tineri istorici, precum Florin Banu sau Sorin Liviu Damean. Mă regăsesc și eu în colecția “Opera Omnia” îngrijită de Gheorghe Buzatu cu 31 de titluri.

Deși a avut de făcut față multor necazuri și greutăți, a fost lovit cu ură de politrucii deveniți peste noapte istorici, Gheorghe Buzatu și-a păstrat optimismul și generozitatea. A împărtășit din cunoștințele sale nu numai prin scris, ci și prin viu grai, în cadrul unor simpozioane și conferințe științifice, a unor emisiuni de radio și TV etc. Intervențiile sale erau urmărite cu viu interes, deoarece, de fiecare dată, venea cu noutăți, bazate pe arhivele Kremlinului, ale SUA sau ale României. Era, ceea ce s-ar putea numi, un istoric spectaculos, expunerile sale dezvăluind documente secrete, culise nedescifrate, situații limită, pe care le prezenta ca un autor de romane polițiste, concluzia venind după o amplă investigație a tuturor laturilor temei abordate.

Gheorghe Buzatu avea cultul prieteniei și al respectului pentru toți cei care doreau să cunoască adevărul istoric. A dat curs tuturor invitațiilor care i-au fost adresate, în țară sau în străinătate. L-am ascultat în zeci, poate în sute de ocazii – la Academia de Științe din Moscova, la Universitatea de Stat din Chișinău, la cursurile Universității de Vară de la Vălenii de Munte, la Clubul Istoricilor ”N Iorga” (organizat de Constantin Găucan), la Muzeul Vrancei (gazdă fiind Horia Dumnitrescu), la Universitatea din Craiova (moderate de Sorin Liviu Damean) etc.

Ultima dată am fost împreună la Bârlad, dând curs invitației adresate de profesoara Oltea Rășcanu-Grămăticu, în ziua de duminică, 19 mai 2013. Gheorghe Buzatu a fost în mare formă: documentat, combativ, convingător. Ne-am despărțit la orele 16, el plecând la Iași împreună cu prietenul și colaboratorul său Corneliu Ciucanu, iar eu luând trenul spre București.

A doua zi, luni, 20 mai, de la ora 9, mi-a trimis mai multe e-mail-uri, ca de obicei la început de săptămână. După câteva ore, doamna Stela Cheptea m-a anunțat că “a murit Buzatu”. Am rămas înmărmurit și cu greu mi-am putut reveni.

Gheorghe Buzatu a plecat dintre noi, dar ne-a lăsat o OPERĂ nemuritoare, o adevărată școală la care s-au format studenții, masteranzii și doctoranzii săi, o pildă de patriotism autentic.

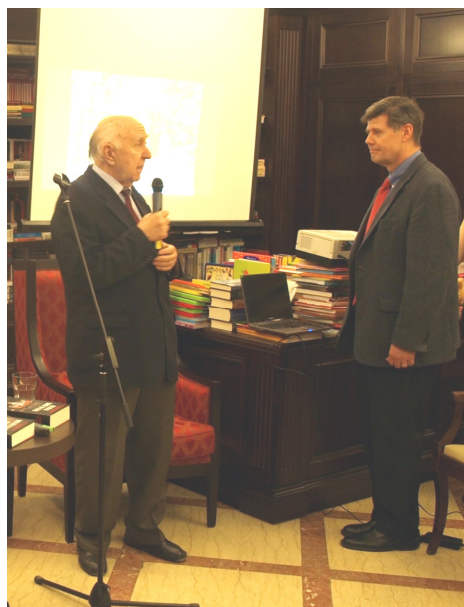
Eu am pierdut un coleg, de prietenia căruia am beneficiat timp de cinci decenii și un colaborator apropiat pe tărâmul istoriei contemporane.

REGRETUL PIERDERII UNUI TITAN DINTRE ISTORICII CONTEMPORANI

Larry L. Watts

Am aflat de moartea profesorului Gheorghe Buzatu cu mare tristețe. Profesorul Buzatu aparține aceleiași generații de istorici asemenea profesorului Constantiniu - puternici în convingerile lor, calmi în apărarea pozițiilor lor, chiar și nepopulare, și mereu gata să facă față criticilor pe care gândirea independentă le atrage de multe ori. Pierderea unui alt titan dintre istoricii contemporani români într-o atât de scurtă perioadă este, cu siguranță, de jelit.

Iași, Gheorghe Buzatu și Larry Watts
înainte de lansarea cărții *Cei dintâi vor fi cei din urmă*,
publicată de istoricul american

NE-A PĂRĂSIT MAREȘALUL ISTOGRAFIEI ROMÂNEȘTI CONTEMPORANE!

Jipa Rotaru

Cu profundă durere am aflat despre încetarea din viață a celui ce a fost profesorul universitar doctor Gheorghe Buzatu, erudit istoric, profesor și om de știință de o aleasă probitate morală și profesională. Pentru a-l prezenta la adevărata sa valoare nu sunt suficiente câteva pagini. Ar trebui să se scrie și probabil că așa se va și întâmpla, tomuri întregi. Ne-am întâlnit și am colaborat fructuos pe baricadele slujirii muzei Clio.

Am avut în comun un subiect drag amândurora - Mareșalul Ion Antonescu. Împreună am descifrat tainele acestei inconfundabile personalități. Pentru acest subiect, la fel ca și Mareșalul, s-a sacrificat petrecându-și ani buni, zile întregi între rafturile și colbul arhivelor, adunând noi și noi date, fapte și evenimente din viața și activitatea „celui mai mare român”, cum îi plăcea să se pronunțe despre Mareșalul împușcat de conașionalii săi comuniști la 1 iunie 1946 din ordinul călăului I.V. Stalin.

Rămânem cu amintirea sa de neprețuit și mult, mult mai săraci fără mentorul nostru.

Să-l odihnească Dumnezeu și fie-i țărâna ușoară!

Gheorghe Buzatu, cavaler de Clio, alături de Corneliu Lungu, Jipa Rotaru, Alexandru Ștefanache, cu prilejul sesiunii de comunicări științifice de la Așezământul de Artă și Cultură Maia – Catargiu, desfășurate în 7 și 8 septembrie 2012.

